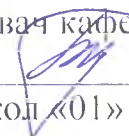

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту ім. І.А. Маркіної

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

 Тетяна ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА
(протокол «01» вересня 2025 р. № 1)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Управління розвитком регіону

освітньо-професійна програма	Менеджмент підприємства
спеціальності	073 Менеджмент
галузь знань	07 Управління та адміністрування
освітній ступінь	бакалавр
Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій	

Полтава
2025-2026 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління розвитком регіону» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Менеджмент підприємства спеціальності 073 Менеджмент

Мова викладання: державна

Розробник: Микола ЗОСЬ-КІОР, професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної, д.е.н., професор.

«01» вересня 2025 року

Микола ЗОСЬ-КІОР

Погоджено гарантом освітньої програми Менеджмент підприємства
«01» вересня 2025 року

Тетяна САЗОНОВА

Схвалено головою ради з якості вищої освіти
спеціальності «Менеджмент»
протокол від 01 вересня 2025 р. №1

Тетяна САЗОНОВА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти	Заочна форма здобуття освіти
Загальна кількість годин	135	135
Кількість кредитів	4,5	4,5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (<i>обов'язкова</i> чи <i>вибіркова</i>)	обов'язкова	
Рік навчання (шифр курсу)	073МЕН_бд_2024	073МЕН_бз_2024
Семестр	3	4
Лекції (годин)	24	4*/2
Практичні (годин)	22	4
Самостійна робота (годин)	89	125
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

*2024-2025

2. Мета вивчення навчальної дисципліни:

формування у студентів системних знань, навичок та компетенцій, необхідних для ухвалення обґрунтованих рішень, спрямованих на збалансування розвитку регіону.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

економічна теорія, правознавство, менеджмент, економічна інформатика, економіка підприємства, статистика.

4. Компетентності:

загальні:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дій у новій ситуації.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 13. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.

фахові:

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

5. Програмні результати навчання:

РН04. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.

РН15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадськосвідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (<i>визначений освітньою програмою</i>)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН04. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.	Знати сутність управління розвитком регіону та його особливості за невизначених умов і вимог. Знати основні завдання, функції, методи реалізації економічного потенціалу регіону. Вміти застосовувати основні принципи стратегічного планування та регіональних програм розвитку.

PH15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадськосвідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності	Знати основні підходи до формування позитивного інвестиційного клімату та залучення інвестицій у регіоні. Володіти інструментами підвищення ефективності інфраструктурного розвитку регіону. Розуміти механізм застосування методів екологічної політики та місцевого самоврядування в регіоні.
--	---

6. Методи навчання і викладання:

Словесні методи: розповідь-пояснення, бесіда, проблемний виклад. Наочні методи: ілюстрування, демонстрування. Практичні методи навчання: практичні завдання, робота з навчально-методичною літературою, нормативними документами. Інтерактивні методи: мозковий штурм, дискусії і групові обговорення. Комп'ютерні методи: використання мультимедійних презентацій.

7. Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Теоретико-методологічні основи управління розвитком регіону

Поняття, цілі та принципи регіонального розвитку. Законодавча база України у сфері регіонального управління. Особливості Полтавської області: адміністративно-територіальний устрій, ключові показники соціально-економічного розвитку.

Тема 2. Економічний потенціал регіону та його використання

Промисловість: нафтогазовидобувна, машинобудівна, агропереробна галузі тощо. Сільське господарство як драйвер економіки регіону. Логістичний потенціал області: транспортні коридори та інфраструктура.

Тема 3. Стратегічне планування та регіональні програми розвитку

Державна стратегія регіонального розвитку України та її реалізація в Полтавській області. Основні стратегічні документи та їхні цілі (Стратегія розвитку Полтавщини до 2027 року). Інструменти управління розвитком регіону: SWOT-аналіз, PEST-аналіз, програмно-цільовий метод.

Тема 4. Соціальний розвиток регіону: проблеми та перспективи

Демографічні виклики для регіону (скорочення населення, урбанізація). Розвиток освіти та науки. Охорона здоров'я: реформа медичної сфери та її вплив на регіон.

Тема 5. Інфраструктурний розвиток та транспортна система регіону.

Дорожня мережа, залізничне сполучення та перспективи модернізації. Урбаністичний розвиток міст Полтавщини: Полтава, Кременчук, Лубни. Програми енергоефективності та житлово-комунального господарства.

Тема 6. Інвестиційний клімат та залучення інвестицій у регіоні

Основні інвестори та перспективні галузі для інвестування. Державна підтримка бізнесу та публічно-приватне партнерство. Роль індустріальних парків та технопарків у регіональному розвитку.

Тема 7. Екологічна політика та сталий розвиток регіону

Екологічні виклики: наслідки видобутку корисних копалин, забруднення води та повітря. Альтернативна енергетика: перспективи розвитку сонячних та біоенергетичних станцій. Екологічні ініціативи та громадські проекти.

Тема 8. Децентралізація та місцеве самоврядування в регіоні

Реформа децентралізації та її вплив на громади регіону. Механізми міжмуніципального співробітництва. Громадська участь у розвитку регіону: практики успішного самоврядування. Цей курс допоможе студентам зрозуміти ключові особливості регіонального управління та специфіку розвитку Полтавської області.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				Кількість годин			
	денна форма 073МЕН_бд_2024				заочна форма 073МЕН_бз_2024			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		л	п	с.р		л	п	с.р
ТЕМА 1. Теоретико-методологічні основи управління розвитком регіону	14	2	2	10	16	-	-	16
ТЕМА 2. Економічний потенціал регіону та його використання	16	2	2	12	18	2	1	15
ТЕМА 3. Стратегічне планування та регіональні програми розвитку	19	4	4	11	18	2	1	15
ТЕМА 4. Соціальний розвиток регіону: проблеми та перспективи	17	4	2	11	18	2	1	15
ТЕМА 5. Інфраструктурний розвиток та транспортна система регіону	19	4	4	11	16	-	-	16
ТЕМА 6. Інвестиційний клімат та залучення інвестицій у регіон	19	4	4	11	17	-	1	16
ТЕМА 7. Екологічна політика та сталий розвиток регіону	15	2	2	11	16	-	-	16
ТЕМА 8. Децентралізація та місцеве самоврядування в регіоні	16	2	2	12	16	-	-	16
Усього годин	135	24	22	89	135	6	4	125

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма 073МЕН_бд_2024	заочна форма 073МЕН_бз_2024
1	ТЕМА 1. Теоретико-методологічні основи управління розвитком регіону	2	-
2	ТЕМА 2. Економічний потенціал регіону та його використання	2	1
3	ТЕМА 3. Стратегічне планування та регіональні програми розвитку	4	1
4	ТЕМА 4. Соціальний розвиток регіону: проблеми та перспективи	2	1
5	ТЕМА 5. Інфраструктурний розвиток та транспортна система регіону	4	-
6	ТЕМА 6. Інвестиційний клімат та залучення інвестицій у регіон	4	1
7	ТЕМА 7. Екологічна політика та сталий розвиток регіону	2	-
8	ТЕМА 8. Децентралізація та місцеве самоврядування в регіоні	2	-
	Разом	22	4

9. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма 073МЕН_бд_2024	заочна форма 073МЕН_бз_2024
1	ТЕМА 1. Теоретико-методологічні основи управління розвитком регіону	10	16
2	ТЕМА 2. Економічний потенціал регіону та його використання	12	15
3	ТЕМА 3. Стратегічне планування та регіональні програми розвитку	11	15
4	ТЕМА 4. Соціальний розвиток регіону: проблеми та перспективи	11	15
5	ТЕМА 5. Інфраструктурний розвиток та транспортна система регіону	11	16
6	ТЕМА 6. Інвестиційний клімат та залучення інвестицій у регіон	11	16
7	ТЕМА 7. Екологічна політика та сталий розвиток регіону	11	16
8	ТЕМА 8. Децентралізація та місцеве самоврядування в регіоні	12	16
	Разом	89	125

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного виконання здобувачем вищої освіти індивідуального завдання в аудиторний і позааудиторний час: контрольної роботи для здобувачів заочної форми навчання.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
РН04. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.	Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів, тези* Семестровий контроль: екзамен
РН15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадськосвідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності	Поточний контроль: виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; розв'язування тестів, тези* Семестровий контроль: екзамен

* є обов'язковими

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за запланованим результатом навчання.

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та досягнення програмних результатів навчання.

Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно навчального плану: екзамен.

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни (денна форма здобуття освіти)

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Виконання завдань на практичних заняттях	Розв'язу- вання тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Екзамен	тези*	
ТЕМА 1. Теоретико-методологічні основи управління розвитком регіону	4	2	4	20	10	10
ТЕМА 2. Економічний потенціал регіону та його використання	4	2	4			10
ТЕМА 3. Стратегічне планування та регіональні програми розвитку	4	2	4			10
ТЕМА 4. Соціальний розвиток регіону: проблеми та перспективи	4	2	4			10
ТЕМА 5. Інфраструктурний розвиток та транспортна система регіону	4	2	4			10
ТЕМА 6. Інвестиційний клімат та залучення інвестицій у регіон	4	2	4			10
ТЕМА 7. Екологічна політика та сталий розвиток регіону	4	2	4			10
ТЕМА 8. Децентралізація та місцеве самоврядування в регіоні	4	2	4			10
Екзамен				20	10	20
Тези*						10*
Разом	32	16	32	20	10*	100

* є необов'язковими, але дають змогу отримати додаткові бали

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни (заочна форма здобуття освіти)

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Виконання завдань на практичних заняттях	самостійна робота (в т.ч. контрольна робота)		Екзамен	тези*	
		тести	контрольна робота			
ТЕМА 1. Теоретико-методологічні основи управління розвитком регіону		2	40	20	10	2
ТЕМА 2. Економічний потенціал регіону та його використання	6	2				8
ТЕМА 3. Стратегічне планування та регіональні програми розвитку	6	2				8
ТЕМА 4. Соціальний розвиток регіону: проблеми та перспективи	6	2				8
ТЕМА 5. Інфраструктурний розвиток та транспортна система регіону		2				2
ТЕМА 6. Інвестиційний клімат та залучення інвестицій у регіон	6	2				8
ТЕМА 7. Екологічна політика та сталий розвиток регіону		2				2
ТЕМА 8. Децентралізація та місцеве самоврядування в регіоні		2				2
Контрольна робота						40
Екзамен				20		20
Тези*					10	10*
Разом	24	16	40	20	10*	100

* є необов'язковими, але дають змогу отримати додаткові бали

Шкала та критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях для здобувачів денної та заочної форми здобуття освіти

Кількість балів (денна/заочна)	Критерії оцінювання
4/6 балів	Студент правильно виконав практичне завдання, спроможний пояснити методику її розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату, бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок. Показує високий рівень, що повністю забезпечує вимоги до знань, умінь, навичок та компетентностей, що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни. Студент володіє вміннями використати набуті знання з навчальної дисципліни в практичній діяльності та при вивченні наступних предметів.
3/5 бали	Студент завдання виконав повністю, але з деякими огріхами, в цілому відповів на поставлені запитання, не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання літературних джерел, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вмів оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; Показує достатній рівень, що в основному забезпечує вимоги до знань, умінь, навичок та компетентностей, що викладені в робочій програмі навчальної

	дисципліни. Студент в основному володіє вміннями використати набуті знання з навчальної дисципліни в практичній діяльності та при вивченні наступних предметів.
2/4 бали	Студент завдання виконав не повністю, деякими огріхами, частково відповів на поставлені запитання, не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, достатньо розбирається використанні понятійного апарату, показав недостатні знання літературних джерел, іноді плутає поняття, більшість додаткових питань викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; Показує достатній рівень, що в основному забезпечує вимоги до знань, умінь, навичок та компетентностей, що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни. Студент в основному володіє вміннями використати набуті знання з навчальної дисципліни в практичній діяльності та при вивченні наступних предметів.
1/2 бал	Студент завдання виконав не повністю, частково відповів на поставлені запитання, не спромігся переконливо аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, показав недостатні знання літературних джерел, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; Показує мінімально достатній рівень, що в основному забезпечує вимоги до знань, умінь, навичок та компетентностей, що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни. Студент в основному володіє вміннями використати набуті знання з навчальної дисципліни в практичній діяльності та при вивченні наступних предметів.
0 балів	Студент завдання не виконав, не опанував навчальний матеріал теми дисципліни, дає неправильну відповідь на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, цілісність розуміння матеріалу з теми дисципліни відсутні, практичні навички не сформовані. Показує низький рівень, що не забезпечує вимоги до знань, умінь, навичок та компетентностей, що викладені в робочій програмі навчальної дисципліни. Студент не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні предмета.

Шкала та критерії розв'язування тестів (0-2 б.) (для здобувачів денної та заочної форми здобуття освіти):

Кількість балів	Критерії оцінювання
2,0	Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1,5	Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1,0	Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0,5	Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0	Демонструє незадовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи для здобувачів денної та заочної форми здобуття освіти (за комплекс завдань за відповідною темою)

Кількість балів	Критерії оцінювання
4 балів	Завдання виконане самостійно, повністю без допомоги викладача, має високий рівень поінформованості, потрібний для прийняття рішень; добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню; користується широким арсеналом засобів доказу власної думки; розв'язує складні проблемні завдання як навчального, так і практичного характеру; має здібності системно-наукового аналізу та прогнозування явищ; уміє створювати та розв'язувати проблеми; робить висновки і пропонує рішення для складних навчальних і виробничих ситуацій; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності. Рівень сформованості фахових умінь: високий – здатність працювати автономно та володіння умінням творчо-пошукової діяльності.
3 бали	Завдання виконані повністю, але з деякими огріхами, самостійно здійснює інформаційний пошук і володіє способами систематизації інформації; здатний до самостійного опрацювання навчального матеріалу; у власній аргументації використовує загально-відомі докази, виконує дослідницькі завдання, але потребує консультації викладача; робить висновки і приймає рішення у складних ситуаціях після консультації з викладачем; володіє вміннями творчо-пошукової діяльності. Рівень сформованості фахових умінь: достатній – застосовує набуті знання у стандартних практичних ситуаціях.
2 бали	Завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; не завжди вміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; наводить аргументи, робить необхідні висновки; може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію в основному під керівництвом викладача; вільно застосовує вивчений матеріал лише у стандартних навчальних ситуаціях. Рівень сформованості фахових умінь: середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань
1 бал	Завдання виконано з допомогою викладача й відзначається неповнотою викладу думок; не вміє чітко і точно інтерпретувати отриману інформацію у контексті своєї діяльності; не завжди наводить аргументи, не завжди робить необхідні висновки; може зіставляти, узагальнювати й систематизувати інформацію тільки під керівництвом викладача; застосовує вивчений матеріал лише у стандартних навчальних ситуаціях. Рівень сформованості фахових умінь: середній – уміння вибирати відомі способи дій для виконання фахових завдань
0 балів	Необхідні завдання, передбачені навчальною програмою не виконані; не має елементарних умінь працювати з навчальною інформацією; виявляє вміння користуватися бібліотекою, однак не докладає зусиль для пошуку необхідної інформації; не має навичок працювати з джерельною базою; необхідні практичні вміння і навички не сформовані. Рівень сформованості фахових умінь: низький – володіння умінням здійснювати первинну обробку навчальної інформації без подальшого її аналізу.

– позааудиторна контрольна робота (заочна форма здобуття освіти):

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	здобувач вищої освіти виявив високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; питання розкриті у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення та наведені практичні приклади, оформлення відповідає вимогам; здана вчасно
30-34	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; в цілому вірно викладена сутність питань, але без наведення прикладів, додаткової інформації; оформлення відповідає вимогам; здана вчасно
20-29	здобувач вищої освіти виявив середній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у змісті відповіді на завдання, спостерігаються помилкові судження, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз, приклади; оформлення повністю / неповністю відповідає вимогам
10-19	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповідях спостерігаються значні помилки, але здобувач орієнтується у сутності, змісті питань; оформлення повністю / неповністю відповідає вимогам
1-9	здобувач вищої освіти виявив низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконані на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні; оформлення повністю / неповністю відповідає вимогам
0	здобувач завдання не виконав, або виконав з великою кількістю помилок; оформлення не відповідає вимогам, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання екзамену

Вид контролю: екзамен проводиться письмово за екзаменаційними білетами, в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання на дату семестрового контролю.

Мета підсумкового контролю: перевірка успішності засвоєння студентами теоретичного матеріалу та рівня сформованості вмінь і навичок з навчальної дисципліни та умінь здобувачів вищої освіти використовувати набуті компетентності та програмні результати навчання для виконання практичних завдань.

Час виконання: 45 хвилин

Зміст і структура екзаменаційних білетів: Екзаменаційні білети містять запитання та завдання, засвоєння яких передбачено робочою програмою навчальної дисципліни. Кількість завдань у екзаменаційному білеті 3. Максимальна сумарна кількість балів за іспит становить 20 балів.

Шкала та критерії оцінювання результатів навчання ЗВО для здобувачів денної та заочної форми здобуття освіти (форма семестрового контролю – екзамен)

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
для 1-го теоретичного питання	5	теоретичне питання розкрито повністю, викладено послідовно з використанням загально прийнятої наукової термінології
	4	відповідь розкриває поставлене запитання, але викладена без використання загально прийнятої наукової термінології
	3	відповідь містить загальну інформацію про поставлене запитання, але не структурована та логічно не сформульована
	2	відповідь містить часткову інформацію та не дає повної інформації на поставлене запитання

	1	відповідь не містить базових положень, що висвітлюють теоретичне питання та не дають відповіді на поставлене запитання
	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
для 2-го теоретичного питання	5	теоретичне питання розкрито повністю, викладено послідовно з використанням загально прийнятої наукової термінології
	4	відповідь розкриває поставлене запитання, але викладена без використання загально прийнятої наукової термінології
	3	відповідь містить загальну інформацію про поставлене запитання, але не структурована та логічно не сформульована
	2	відповідь містить часткову інформацію та не дає повної інформації на поставлене запитання
	1	відповідь не містить базових положень, що висвітлюють теоретичне питання та не дають відповіді на поставлене запитання
	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти
для практичного завдання	10	виконане завдання містить практичне рішення науково-практичного завдання, що відповідає сучасному рівню розвитку харчової науки
	8-9	виконане завдання містить практичне рішення науково-практичного завдання, але не містить обґрунтування запропонованих методів та технологій
	6-7	виконане завдання містить практичне рішення науково-практичного завдання, але в процесі його вирішення були використані застарілі методи та технології
	4-5	виконане завдання містить часткове рішення науково-практичного завдання
	2-3	виконане завдання не містить практичного вирішення науковопрактичного завдання, а складається із загальних теоретичних фраз
	0-1	відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти

Шкала та критерії оцінювання підготовки тез

Кількість балів	Критерії оцінювання
10	Тези відповідають програмі навчальної дисципліни (темі) за змістом; висвітлюють критичний та / або креативний підхід автора щодо дослідження обраної теми; оформлені згідно встановлених вимог; опубліковані / прийняті до друку під час проходження курсу. Загалом, здобувач демонструє високий рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
5	Тези відповідають програмі курсу (темі курсу) за змістом, але потребували значних доопрацювань, що унеможливило прийняття до друку під час проходження курсу вивчення навчальної дисципліни. Загалом, здобувач демонструє середній рівень формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
0	Тези не відповідають програмі навчальної дисципліни за змістом, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Засоби навчання: комп'ютер і мультимедійний комплект для візуалізації і кращого розуміння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу; тематичні стенди, кафедральна бібліотека; комп'ютерне середовище для проведення відео конференцій Google Meet, мультимедіапрезентації, дистанційний курс в системі дистанційного навчання Полтавського державного аграрного університету MOODLE. Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення, необхідного для вивчення навчальної дисципліни:

- для проведення лекційних занять – МА3, оснащена комп'ютером і мультимедійним комплектом для візуалізації і кращого розуміння здобувачами вищої освіти програмного

матеріалу;

- для проведення практичних занять, для тестування, гостьових лекцій, позааудиторних тренінгів та виконання завдань самостійної роботи – Ресурсний центр кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної № 486 оснащена сучасною комп'ютерною технікою, мультимедійним комплектом, фліпчартами, сучасною бібліотекою;

- для проведення занять у дистанційному форматі у випадку введення в університеті дистанційної форми навчання через обмеження – комп'ютерне середовище для проведення відео конференцій Google Meet, мультимедіапрезентації, дистанційний курс в системі дистанційного навчання Полтавського державного аграрного університету MOODLE.

13. Політика навчальної дисципліни

- щодо термінів виконання та перескладання:

Практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату ННІ АСЕ.

- щодо академічної доброчесності:

Неприпустимим є списування виконаних завдань практичного заняття / самостійної роботи у інших здобувачів вищої освіти та видавання їх за свої, а також використання при виконанні завдань Chat GPT.

Тезиси, у разі їх підготовки здобувачем вищої освіти, перевіряються на наявність плагіату і допускаються до друку та зарахування, із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі низького рівня оригінальності, тези вважаються такими, що не підготовлені та додаткові бали за них не зараховуються.

Списування (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонене. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та виконання розрахунків по практичним завданням, що їх передбачають.

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>

- щодо відвідування занять:

Відвідування усіх видів занять є обов'язковим; при наявності індивідуального графіку співпраця здобувача освіти та викладача відбувається згідно узгодженого наперед графіка.

- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даного освітнього компоненту, або в процесі його опанування. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні у разі опанування частини навчальної дисципліни відбувається за рішенням провідного викладача. Набуття відповідних результатів навчання можливе, зокрема, після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. URL: <https://www.pdau.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-divalnist>

- щодо оскарження результатів оцінювання:

Порядок повторного проходження контрольних заходів регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. URL: <https://www.pdau.edu.ua/content/polozhennya-pro-osvitnyu-divalnist>

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Дергалюк М. О. Розвиток регіональних економічних систем на засадах трансформації потенціалоформуючого простору в умовах цифровізації: дис. ... д-ра економ. наук: 08.00.05 – розвиток продуктивних сил і регіональна економіка. Київ, 2024. 511 с.
2. Лугош Л. Інвестиційна привабливість регіону та механізми її забезпечення. *Сталий розвиток економіки*. 2024. №3 (50). С. 244-248.
3. Осадчук Н. В. Управління сталим розвитком регіону в умовах децентралізації: монографія. Умань: Видавець «Сочінський М. М.», 2024. 187 с.
4. Сиромолот Е. А. Відновлення розвитку територій в умовах європейської інтеграції. *Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця*. 2024. № 1. С. 99-103.
5. Сокур М. Б. Формування системи управління екоінноваційними проєктами розвитку регіону. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка». Державний податковий університет, Ірпінь, 2024. 282 с.
6. Сумара А. О., Бондаренко В. Є. Інтелектуальний потенціал регіону: багатогранність ініціалізації, виклики та стратегії розвитку. *Зб. наук. пр. НУК*. 2024. № 3 (496). С. 142–146.
7. Юдіна С. В., Мартинюк Ф. М., Матина Д. О. Ефективність управління інвестиційною діяльністю на мезорівні. *Економічний вісник Дніпровського державного технічного університету*. 2024. №2 (9). С. 151-160.

Допоміжні

1. Бродський Ю., Ковбасюк С. Концептуальний підхід до створення ситуаційного центру сталого розвитку регіону. *Сучасні інформаційні технології у сфері безпеки та оборони*. 2024. № 49(1). С. 151-159.
2. Маркіна І.А., Зось-Кіор М.В., Сьомич М.І. Менеджмент ресурсозбереження в агропродовольчій сфері: інноваційність виробництва, екологізація землекористування, сталий розвиток сільських територій. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2020. № 4 (115). С. 54-59.
3. Грицан Ю. І., Зось-Кіор М. В., Ільїн В. Ю., Дімчогло А. І. Моделювання зовнішньоекономічної стратегії ризик-менеджменту екобезпечноорієнтованих підприємств сфери послуг при актуалізації агресивної маркетингової політики інноваційних кластерів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 19. С. 34-40.
4. Марова С. Ф., Ольшанський О. В., Зось-Кіор М. В., Михайлов С. В. Державне безпекове регулювання розвитку підприємств агропродовольчої сфери в умовах протидії корупції, управління змінами та проєктами. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2023. Том 8. № 2. С. 192–198.
5. Вдовенко Н. М., Коробова Н. М., Зось-Кіор М. В., Коваль В. В. Еволюція теоретичних засад регулювання експорту-імпорту аграрної продукції в умовах децентралізації для виходу на міжнародний ринок. *Академічні візії*. 2023. Вип. 23. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/641>
6. Коваль В., Вдовенко Н., Зось-Кіор М. Регулювання сільського розвитку для експорту органічної аграрної продукції в нових умовах розвитку міжнародної торгівлі та децентралізації. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична*. 2023. Вип. 38. С. 331-337.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Бібліотека Полтавського державного аграрного університету <https://www.pdau.edu.ua/content/biblioteka>
3. management.com.ua – бібліотека з менеджменту
4. Гарвардський університет. URL: <http://athome.harvard.edu/>
5. Каліфорнійський університет Берклі. URL: <http://http://www.berkeley.edu/>